

Fernando Vidal: “Necessitem un nou consens per enfortir les famílies”

Dil, 1/04/2019 per Catalunya Religió

(Laura Mor –CR/Fundació Pere Tarrés) Com millorar el treball amb les famílies en risc social? Són molts els professionals del camp socioeducatiu que sovint es formulen aquest repte. D'aquí la proposta de la Fundació Pere Tarrés. Aquest dilluns han inaugurat el [Primer Congrés Internacional d'Infants i Famílies en situació de vulnerabilitat](#) al Caixa Fòrum de Barcelona. Entre assistents i interventors, hi participen prop de quatre-centes persones.

“Necessitem començar un temps amb un nou consens per enfortir les famílies”, ha defensat el sociòleg **Fernando Vidal** durant la ponència inaugural. Per a fer-ho, ha demanat superar prejudicis ideològics. Considera la família com la base de la “lògica comunitària” i l'element imprescindible per reconstruir una societat fragmentada que prioritza l'individu i el model productiu. El diagnòstic del director de l'Institut Universitari de la Família de la Universidad de Comillas és contundent: “El neoliberalisme ha debilitat els vincles més íntims”.

S'ha referit en concret a la precarietat laboral i la consegüent dificultat d'emancipar-se dels joves, al desconent dels fills, a llars econòmicament deprimides i la incidència que tenen en el trencament de relacions de parella, el poc temps que dediquen alguns pares a fer activitats culturals amb els fills i l'absència de lligams entre veïns o de compromís gratuït amb d'altres persones de fora el nucli familiar.

Una primera eina per a restablir vincles? Vidal a defensat la pràctica de processos de perdó i reconciliació socials: “L'exclusió social se soluciona amb la reconciliació social”, ha dit. Ha posat un exemple concret: cal demanar perdó per haver tingut persones vint anys vivint al carrer.

El professor, promotor del mètode del [rellotge de la família](#), ha defensat la

centralitat de l'estructura familiar com a model d'una societat més comunitària, que vetlla per les necessitats entre generacions i entre grups d'origen social divers. "A cada crisi ens recordem de les famílies", ha dit recordant com infància i família són al centre de qualsevol recuperació socioeconòmica. Vidal ha parlat de la societat de les cures. Ha criticat "la masculinitat basada en poder" i ha defensat el rol dels pares en l'atenció domèstica com un element de prevenció de violències i de transformació social.

Per unes polítiques de sentit

"Només amb polítiques de recursos no és possible reorientar el propi progrés", ha dit. Vidal ha reivindicat així "unes polítiques de sentit" que ajudin a vincular les persones i a teixir societats democràtiques fortes. Com en un procés de restauració, ha dit, és necessari que el subjecte original s'alliberi. "De vegades el que pesa és la nostra mirada sobre ells", ha apuntat davant d'un auditori ple de voluntaris i professionals de l'àmbit socioeducatiu. Igualment, Vidal ha subratllat també la necessitat de donar a la societat d'interioritat i discerniment.

El director de Relacions Institucionals, de Formació, Consultoria i Estudis de la Fundació Pere Tarrés i de la Xarxa de Centres Socioeducatius, **Rafael Ruiz de Gauna**, hi coincideix plenament. En entrevista a Catalunya Religió, ha explicat el model de treball de l'entitat: "El nen ha de ser, saber, saber fer i saber conviure i relacionar-se; en aquest context la interioritat, l'espiritualitat, la transcendència són valors absolutament imprescindibles per donar sentit".

Què passa quan l'entorn familiar és de fragilitat i dificultat socioeconòmica? "S'ha d'entendre que pares i mares estan per subsistir: demanar-los que a més s'ocupin d'altres coses és molt difícil". La comunitat, en aquest cas, "ha de poder ser facilitadora". De Gauna posa com a exemple, les experiències d'interioritat en centres socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés: "Faciliten una estona d'interioritat: petites activitats que ajuden a fer silenci i a expressar-se".

Un entorn comunitari fort marcarà la qualitat educativa. La comunitat pot contribuir al sentit vital de l'infant: "Les comunitats d'afecte i els espais de reconciliació són imprescindibles si volem tenir nens i nenes ciutadans del futur", ha dit De Gauna. Com a portaveu de l'entitat, valora molt positivament que la Fundació Pere Tarrés formuli públicament aquesta orientació a favor de les famílies.

Les famílies com a element clau

En la inauguració del Congrés, **Ester Cabanes**, directora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de la Generalitat de Catalunya, ha destacat que "el nivell d'una societat ve determinat per com cuidem la nostra infància", i que "la formació de l'estructura de la personalitat del nen o nena vindrà determinada per com estigui estructurat el seu entorn: família, escola, societat".

Per a **Laia Ortiz**, segona tinenta d'alcaldia i regidora de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona, "Espanya està a la cua de tots els indicadors d'infància, especialment de la seva protecció". Per a la regidora, "la infància té una dificultat afegida que és la fragmentació de les polítiques d'infància i dels papers que ha d'assumir cada administració, dificultant una atenció integral ent de Serveis de Benestar Social de la Diputació de Barcelona, ha remarcat que "el treball amb les

famílies és un element clau, especialment des del factor de proximitat, la creació de xarxes i la implicació dels diferents actors”, per això ha afegit que espais com aquest congrés són clau per millorar la situació de totes aquestes persones”.

Josep Oriol Pujol, director general de la Fundació Pere Tarrés, ha assenyalat que “la darrera crisi econòmica ha posat de manifest l’entorn especialment fràgil en què viuen aquestes famílies i com, en els darrers anys un número molt alt de persones que, per formació o trajectòria professional no es creien que podrien trobar-se en aquesta situació, han caigut en la marginalitat”.

Finalment, **David Velasco**, responsable del Programa Caixa ProInfància de la Fundació Bancària “la Caixa” ha afirmat que “els índexs actuals de pobresa infantil a Espanya no són el resultat de la crisi econòmica sinó que són previs. La cronificació de la pobresa infantil a Espanya és clarament manifesta i un gran repte social que hem d’abordar entre tots, tant entitats com administracions públiques” i que “el millor mecanisme per sortir de la pobresa i l’exclusió social és invertir en educació i en el treball amb les famílies”.